

AANDACHT VOOR
DUURZAAMHEID IN STUDIE GROEIT

Stop de verspilling

Van een toekomstige tandarts mag worden verwacht dat hij aandacht heeft voor duurzaamheid. In de 3 opleidingen Tandheelkunde komt dit thema steeds hoger op de agenda te staan, blijkt uit navraag van NT/Dentz.

TEKST: KAREL GOSSELINK / BEELD: SHUTTERSTOCK

De zorgsector is verantwoordelijk voor ongeveer 7 procent van de totale CO₂-uitstoot. Om als mondzorg bij te dragen aan CO₂-reductie verdient duurzaamheid de nodige aandacht. Idealiter zou dit thema al in de opleiding Tandheelkunde aan bod moeten komen, zodat studenten ermee opgroeien en in hun werkzame leven kunnen toepassen. Zowel in Amsterdam, Nijmegen en Groningen worden stappen gezet om verspilling tegen te gaan en duurzaam werken te bevorderen.

► Warmetruiendag

Sinds 5 jaar is in Amsterdam de commissie Green ACTA actief. Aanvankelijk hadden hierin alleen studenten zitting. Zij hingen posters op in het ACTA-gebouw en plaatsten berichten op Facebook en Instagram met onder meer oproepen om afval beter te scheiden en aandacht te vragen voor duurzame dagen als Warmetruiendag, wanneer de temperatuur op ACTA een graad lager is dan normaal.

ACTA-student Pien Tamboer is actief in deze commissie. Sinds februari is ze voor 4 uur per week aangesteld als Green Ambassador. In die hoedanigheid is ze zowel binnen als buiten ACTA aanspreekpunt op het gebied van duurzaamheid. Samen met de commissie – waarin inmiddels ook medewerkers zitting hebben – beoordeelt ze wat

er qua duurzaamheid beter kan. Tamboer merkt dat de aandacht voor duurzaamheid bij ACTA toeneemt: “Maar er kan nog een hoop worden verbeterd.”

In het huidige curriculum is er volgens haar nog niet zoveel aandacht voor duurzaamheid. De zogenoemde Sustainable Development Goals (SDG's) – de duurzaamheidsdoelen – komen momenteel nog maar bij 4 vakken in algemene zin aan de orde. Wel komt duurzaamheid specifiek voor de tandartspraktijk sinds vorig studiejaar aan bod in het master-2-blok Maatschappij en Praktijk. Tamboer zou graag zien dat er vanuit de onderwijsdirectie en de blokcoördinatoren meer aandacht komt voor duurzaamheid in het onderwijs, ook in de bachelorfase.

► Roltrappen

Green ACTA houdt zich verder bezig met het geven van advies over meer duurzaamheid in het gebouw en het ontmoedigen van onnodig materiaalgebruik in de opleiding. Dat heeft al de nodige resultaten opgeleverd. Zo bleken de roltrappen in het pand continue door te lopen, ook als er niemand op stond. Op advies van de commissie is dat veranderd: alleen bij gebruik komen ze nu in beweging, wat energie bespaart. Ook zijn er watertappunten geplaatst waar je waterfles kunt vullen wat het gebruik van wegwerpflesjes moet ontmoedigen. Verder zijn er de nodige acties gevoerd – onder meer via posters – om studenten in de kliniek en prekliniek op te roepen alleen de materialen te pakken die echt voor een behandeling nodig zijn en niet meer. Dit voorkomt dat ongebruikte materialen worden weggegooid.

Wat Tamboer betreft, is Green ACTA op de goede weg, maar is er meer nodig. “Zeker nu uit de laatste IPCC-rapporten blijkt dat de opwarming van de aarde sneller gaat dan gedacht.”

► Leefwijsbestendig

Aan de opleiding Tandheelkunde van het Nijmeegse Radboudumc is er op dit moment beperkte aandacht voor duurzaamheid in het curriculum, zegt opleidingsdirecteur Wil van der Sanden. “Maar dit is wel een van onze speerpunten. Met de herziening van het bachelorprogramma wordt er veel meer aandacht aan besteed. De aandacht die er is voor dit onderwerp betreft voornamelijk de behandelplanning met vragen als: moet je

Duurzaamheid

kiezen voor reparatie of juist voor een nieuwe restauratie?”

In het Nijmeegse opleidingsprogramma is er geen specifieke cursus over duurzaamheid, maar wordt in een aantal cursussen wel aandacht besteed aan het spaarzaam omgaan met materialen, zowel vanuit oogpunt van kosten als van milieu. Ook worden steeds meer studiematerialen en tentamens in digitale vorm aangeboden in plaats van op papier.

Verder is de projectgroep 'Stop de Verspilling' actief, die dit met name qua materiaalgebruik op de kaart heeft gezet. "Het gaat nog om een kleine groep die er wel actief mee bezig is", volgens Van der Sanden.

Wat hem betreft mag er op het terrein van duurzaamheid in de opleiding nog wel wat meer aandacht komen voor onderwerpen als verantwoording van de mondzorgprofessional naar de maatschappij, het gebruik van disposables in relatie tot hygiënemaatregelen, een goede zorgplanning zodat geen overbodige materialen worden gebruikt en een duurzame 'leeftijdsbestendige' zorgplanning. In Nijmegen is men overigens wel bezig met het uitvoeren van masteronderzoek over duurzaamheidsthema's als 'reisbewegingen van en naar de praktijk' en het 'fabricageproces van de kroon'.

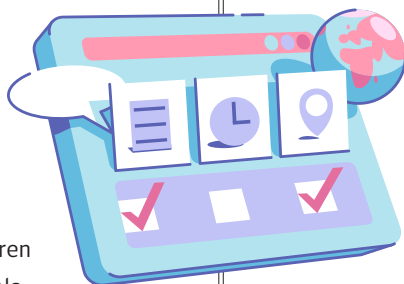
► Beste practices

In Groningen is er in het nieuwe curriculum dat momenteel wordt ontwikkeld, expliciet meer aandacht voor duurzaamheid, aldus opleidingsdirecteur Berdien Kooistra. Hierin wordt duurzaamheid in een breder perspectief behandeld. Het gaat daarbij niet alleen over verspilling en milieu, maar ook over zaken als duurzame behandelingen en duurzaam leven en werken. Dit komt aan bod in onderwerpen als preventie, ergonomisch werken en omgaan met materialen. Kijkend naar de huidige generatie studenten constateert Kooistra dat deze heel erg klimaatbewust is, maar dat het eigen gedrag daar niet altijd bij aansluit. Ze pakken dan een extra mondkapje of extra spuitje met composiet terwijl dat niet nodig is. "Daaraan willen we nog meer aandacht gaan schenken."

E-BOEK DUURZAME MONDZORG PRAKTIJK

De KNMT heeft in juli een e-boek voor de duurzame mondzorgpraktijk gepubliceerd, een initiatief dat wordt ondersteund door NVM-mondhygiënist en de Organisatie van Nederlandse Tandprothetici (ONT). In het handboek staan tips, trucs en adviezen om de mondzorgpraktijk te verduurzamen. Ook de student Tandheelkunde kan er zijn voordeel mee doen.

Hila Melma, masterstudent Tandheelkunde in Groningen, merkt ook dat duurzaamheid de afgelopen jaren onder studenten meer is gaan leven. Als adviserend studentlid van de Raad van Bestuur van het UMC Groningen bekommert Melma zich actief om de

duurzaamheid in haar opleiding. Een van de eerste zaken die ze aan de orde heeft gesteld, is het onnodig materiaalgebruik in de preklinische fase in het skillslab. Dit heeft ertoe geleid dat docenten voorafgaand aan de les aan de studenten beter zijn gaan uitleggen hoeveel materiaal je echt nodig hebt, wat je vaker kunt gebruiken en wat de kosten zijn. "Ik heb het idee dat studenten daardoor bewuster met de materialen omgaan." De volgende stap die ze graag zou willen zetten, is het opzetten van een Green Team specifiek voor de opleiding. Want op het gebied van bewustwording en implementatie van duurzaamheidsmaatregelen zijn er nog veel stappen te zetten, aldus Melma. Verder zou ze in de toekomst graag willen samenwerken met de opleidingen in Amsterdam en Nijmegen. "Zo kunnen we onze best practices delen en krachten bundelen."

